

Asia: VN/23400/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä työvoimapalveluiden uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien, valmiuslain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

1. Järjestämisvastuun siirtoon liittyvät muutokset

a) Näkemyksenne asiakastietojen käsittelyä, käyttöoikeuksia, tiedonsaantioikeuksia sekä työvoimaviranomaisen hankkimia lisäosia koskevan sääntelyn täsmentämisestä

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta: 112 §, 114 §, 120 §, 120 a § ja 125 §,

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta: 14 §,

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 ja 13 §:n muuttamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta):

Hallituksen esitysluonnoksessa on säädetty muutosehdotus käyttöoikeuden myöntämistä valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen koskevaan sääntelyyn. Uudenmaan ELY-keskus toteaa, että tulevassa työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyvässä lainsäädännössä ELY-keskusten tiedonsaantioikeuksia ei ole turvattu riittävällä tavalla.

Työllisyydenhoidon tulevassa toimintaympäristössä tiedolla johtamisessa hahmottuu kaksi kokonaisuutta: 1. TE-palveluiden toimivuuden arviointi ja toiminnan operatiivinen tuki sekä 2. alueellinen akseli, jossa näkökulmina ovat työssäkäyntialueen eheys ja työmarkkinoiden kohtaanto. Ensimmäinen kokonaisuus kuuluu tulevan KEHA:n tehtävien ydinalueeseen ja jälkimmäinen kokonaisuus kuuluu ELY-keskusten tehtävien ydinalueeseen.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa, että tietosuojaan liittyvät näkökannat ovat tärkeitä. Kuitenkin ELY-keskusten tehtävinä tulevassa työllisyydenhoidon mallissa ovat vuosittaisten seurantakeskustelujen käyminen, työllisyyden tilannekuvan ylläpitäminen alueella, työvoima- ja osaamistarpeiden ennakointi sekä alueen verkostojen koordinointi. ELY-keskuksilla ei ole tarvetta saada käyttöoikeutta asiakastietojärjestelmään. Sen sijaan ELY-keskusten pääsy tietojärjestelmäkokonaisuuteen kuuluviin tietovarantoihin on välttämätöntä ELY-keskusten tehtävien hoitamisen kannalta. Täten

lainsäädäntöön tarvitaan muutos, jolla turvattaisiin ELY-keskuksille niiden tehtävien hoidon kannalta välttämätön pääsy tarvittaviin tietovarantoihin. Nykyinen sääntely ei turvaa ELY-keskusten tiedonsaantioikeutta riittävällä tavalla.

Hallituksen esitysluonnoksessa on säädetty muutosehdotus lakiin työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta 14 §:ään, jossa säädetään tulevien työvoimaviranomaisten tiedonsaantioikeudesta ja asiakastietojen käsittelystä toimeenpanon valmistelussa. Pykälä on kirjoitettu muotoon, jossa työvoimaviranomaisella on oikeus saada pykälässä tarkemmin lueteltuja toimeenpanon valmistelussa välttämättömiä tietoja. Työvoimaviranomaiset muodostuvat kuitenkin vasta 1.1.2025.

Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan pykälän toimeenpanon tehokkaan toteutumisen varmistamiseksi tulee pykälää tarkentaa työvoimaviranomaisen määritelmän osalta, jotta sopimuksia koskevia tietoja voidaan luovuttaa salassapitosäynnösten estämättä kunnille ennen 1.1.2025. Nykyinen sääntely jättää epäselväksi voidaanko sopimuksia luovuttaa salassapitosäynnösten estämättä kunnille ennen vuotta 2025, ja sen, mille kunnille sopimuksia voitaisiin luovuttaa.

b) Näkemyksenne siirtävistä sopimuksista sekä tuki- ja korvauspäätöksistä

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta 10 ja 11 §):

Laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta 10 §:ssä säädetään sopimusten ja vastuiden siirtymisestä. Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan pykälään lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan: ”Valtio vastaa sopimukseen liittyvistä vastuista siltä osin kuin ne kohdistuvat 1 päivä tammikuuta 2025 edeltävään aikaan.” Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan pykälää koskevissa säännöskohtaisissa perusteluissa, että: ”Valtio vastaisi sopimukseen liittyvistä vastuista siltä osin kuin ne kohdistuvat järjestämisvastuun siirtoa edeltävään aikaan. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että kehittämis- ja hallintokeskus hoitaisi siirtyviin sopimukseen liittyvät laskut siltä osin kuin ne kohdistuvat järjestämisvastuun siirtymistä edeltävään aikaan, vaikka lasku käsiteltäisiin tai saapuisi vuoden 2025 puolella.”

Uudenmaan ELY-keskus toteaa, että ehdotettu sääntely toisi selkeyttä hankittujen TE-palvelujen maksatusvastuisiin, mutta se ei takaisi vuonna 2024 työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa sovitun työllistymistä edistävän palvelun toteuttamista enää vuonna 2025. Samoin muutos ei takaisi vuonna 2024 alkaneen työllistymistä edistävän palvelun jatkuvuutta vuonna 2025.

Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan järjestämisvastuun häiriötön siirtyminen tulisi turvata, mikä tarkoittaisi asiakkaiden näkökulmasta mm. sitä, että asiakkaat voivat jatkaa vuonna 2024 aloittamassaan palvelussa vuonna 2025. Hallituksen esityksessä tehty täsmennys jättää kunkin työvoimaviranomaisen harkittavaksi, rahoittaako se vuonna 2024 sovittuja, mutta vuonna 2025

alkavia työllistymistä edistäviä palveluita ja takaako se vuonna 2024 alkaneen palvelun jatkuvuuden vuonna 2025.

Hallituksen esityksessä olevan kirjauksen mukaan työvoimaviranomainen vastaa vuonna 2025 toteutuvan työllistymistä edistävän palvelun rahoituksesta. Tämä tarkoittaisi sitä, että palvelun jatkuvuus ei ole turvattu, mikäli jatkuvan palvelun maksuvelvollisuus siirtyy kesken palvelun työvoimaviranomaiselle, jolla on harkintavaltaa keskeyttää palvelu, mikäli se ei jostain syystä näe palvelun jatkuvuutta tarkoituksenmukaiseksi. On myös mahdollista, että työnhakijoiden ohjaus palveluihin vuonna 2024 vähenee merkittävästi, mikäli palvelun jatkuvuutta tai saatavuutta vuonna 2025 ei ole turvattu.

Suunnitelmissa sovittujen työllistymistä edistävien palveluiden saatavuuden ja alkaneiden palveluiden jatkuvuuden takaamiseksi, rahoitus voitaisiin turvata esimerkiksi siten, että valtio vastaisi rahoituksesta tai vaihtoehtoisesti työvoimaviranomainen velvoitettaisiin vastaamaan rahoituksesta (valtiokompensaation kautta). Tämä voitaisiin ulottaa koskemaan työllistymistä edistäviä palveluita, joista on sovittu työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa vuonna 2024 ja jotka alkavat vuonna 2025 sekä työllistymistä edistäviä palveluita, jotka ovat alkaneet vuonna 2024 ja jatkuvat vielä vuonna 2025.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa lisäksi, että hallituksen esitysluonnokseen tulisi tarkentaa tulosperusteisten hankintojen osalta, miten määritellään vuoteen 2024 toteutuneeseen palveluun kohdistuva tulos ja minkä tahon vastuulla on tuloksesta maksaminen, jos sopimukseen liittyy tulosperusteinen maksatus ja kyse on vuonna 2024 alkaneesta sopimuksesta, joka jatkuu vuodelle 2025 ja tulosperusteisuus perustuu sekä vuoden 2024 että vuoden 2025 palvelutapahtumiin.

Laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulon 11 §:ssä säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain nojalla järjestettyyn palveluun tai tehtyyn päätökseen sovellettavasta lainsäädännöstä. Pykälän mukaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun palveluun sovelletaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos palvelu on alkanut ennen mainitun lain voimaantuloa. Uudenmaan ELY-keskus toteaa, että säännöksen mukaan asiakkaan vakuutusturva määräytyisi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain säännösten mukaan ja näin ollen TEM:n ryhmävastuuvakuutuksen tulisi olla voimassa vielä 2025 niiden asiakkaiden osalta, jotka ovat palvelun aloittaneet 2024.

c) Näkemyksenne valtiolta kuntaan siirtynyttä henkilöstöä koskevaan muutosehdotukseen

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulon 11 §:stä annetun lain muuttamisesta 6 §):

-

d) Näkemyksenne muista järjestämisvastuun siirtoon liittyvistä ehdotuksista:

2. Työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavat muutokset

Näkemyksenne työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavista muutoksista

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta 32 §, 33 §, 44 - 47§ ja vastaavat muutokset laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta 2 luvun 6 §, 3 luvun 3 - 6 §):

Hallituksen esitysluonnoksessa on säädetty muutosehdotus työnhakijan palveluprosessin sääntelyyn. Tarkoituksena on, että työnhakijan palveluprosessia muutettaisiin siten, että työnhakijoille, joiden työttömyys on päättymässä kolmen kuukauden kuluessa, ei pääsääntöisesti järjestettäisi työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja, ellei työnhakijan palvelutarve edellytä keskustelujen järjestämistä. Esitysluonnoksen perustelujen mukaan uudistuksen lähtökohtana on mahdollistaa säästyneen resurssin suuntaaminen vaikeammin työllistyvien asiakkaiden tapaamiseen ja työllistymisen tukemiseen. Uudenmaan ELY-keskus pitää muutosehdotusta tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon Uudenmaan työmarkkinatilanteen ja pandemian jälkeisen työttömyysjaksojen pitkittymisen.

3. Muut ehdotettavat muutokset

a) Näkemyksenne työttömyysturvalakiin sisältyvistä muutoksista:

-

b) Muut mahdolliset näkemyksenne esitysluonnoksesta:

-

Muroke Hans
Uudenmaan ELY